

www.idr.ro

POLICY PAPER

Seria Policy Paper
cuprinde texte bazate
pe surse publice.
Opiniile exprimate
reprezintă punctele
de vedere ale
autorilor.

Institutul Diplomatic Român

Policy Paper nr. 10 / 2014

Ofensiva ISIL în Irak: reacții și consecințe pe scena internațională

Dr. Florin Diaconu

ISSN 2285 – 8938
ISSN-L 2285 – 8938

București 2014

Ofensiva ISIL în Irak: reacții și consecințe pe scena internațională

Dr. Florin Diaconu

Organizația jihadistă sunnită numită în literatura de specialitate și în presa anglo-saxonă *Islamic State of Iraq and the Levant* sau *Islamic State in Iraq and the Levant – ISIL* (în limba română Stat Islamic al Irakului și Levantului sau Stat Islamic în Irak și Levant), descrisă drept fiind acum, după doar câțiva ani de existență, „cea mai temută forță armată neregulată din Orientul Mijlociu”¹, a declanșat spre sfârșitul primei decade a lui iunie a.c. o ofensivă militară de mari proporții², în Irak, complementară – relatează presa internațională – cu operațiuni importante desfășurate în Siria, existând acum și posibilitatea unor noi acțiuni militare și / sau teroriste în Iordania, dar și în Europa.

ISIL (organizație care poartă, în unele texte, și numele de *ISIS*³) deținea deja, chiar și înainte de recenta ofensivă extrem de rapidă și soldată cu numeroase succese (cel puțin în plan tactic și logistic), *notabile poziții în jocul de putere din interiorul Irakului*. Un raport redactat de un specialist în problemele Orientului Mijlociu, dat publicității în SUA, spre sfârșitul lui mai a.c., punea în evidență faptul că aranjamentele politice care au avut loc în Irak înainte, ca și după retragerea trupelor americane la sfârșitul lui 2011 „nu au condus la destructurarea grupărilor sunnite înarmate ce operau în această țară”⁴. Sursa documentară din care cităm aici lista mai multe tipuri de astfel de grupări: cele apropiate, prin lideri, dar și doctrinar, de fostul lider Saddam Hussein și de Partidul Baas; „islamiștii duri legați de al-Qaeda”; precum și „luptători ai triburilor sunnite”. Toate aceste grupări

¹ Graeme Baker, „The fierce ambition of ISIL’s Baghdadi”, articol publicat de *Aljazeera*, 15 iunie 2014, accesat la adresa de Internet <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/06/fierce-ambition-isil-baghdadi-2014612142242188464.html>

² Una din cele mai clare și mai dinamice imagini ale ofensivei ISIL este cea oferită de harta interactivă intitulată *ISILs Path Through Iraq*. Vezi „Map: ISIL’s path through Iraq”, *Aljazeera*, cea mai recentă actualizare la 22 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2014/06/map-isil-path-through-iraq-2014617135121336301.html>

³ „S” final din acronimul ISIS vine de la al-Sham, ceea înseamnă în limba arabă „Levantul, Siria sau chiar Damascul” – vezi prezentarea intitulată „Profile: Islamic State in Iraq and the Levant (ISIS)”, BBC, 16 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24179084>

⁴ Kenneth Katzman, Specialist in Middle East Affairs, „Iraq: Politics, Governance, and Human Rights. CRS Report prepared for Members and Committees of Congress”, *Congressional Research Service*, 20 mai 2014, p. 9

„au fost relativ liniștite în ultimii doi ani ai prezenței americane în Irak”, dar apoi s-au manifestat deschis, în forță, „contestând stabilitatea și guvernul Maliki pe măsură ce nemulțumirile sunnite față de dominația politică šiită creșteau” în intensitate și amploare⁵. Același studiu subliniază faptul că, încă de la începutul lui 2014, *ISIL* – organizație care a evoluat din ramura sau secțiunea din Irak a rețelei al Qaeda – „a devenit o amenințare majoră pentru stabilitatea Irakului”, manifestându-se în mod repetat ca fiind „cea mai violentă componentă a rebeliunii sunnite”⁶ în continuă creștere. Raportul întocmit pentru membrii Congresului SUA precizează și că liderul *ISIL*, Abu Bakr al Baghdadi, este extrem de activ nu doar în Irak, ci și în Siria, precum și că un document al Departamentului de Stat al SUA estima că, în 2013, *ISIL* ar fi avut în Irak între 1.000 și 2.000 de luptători. Știm și că *ISIL*, deși își concentrează resursele și eforturile în special în Irak și Siria, acționează și în Iordania (alt element geografic din uriașul puzzle geopolitic pe care îl numim Levant⁷). Așa de exemplu, raportul destinat Congresului SUA și la care facem aici trimitere amintește că, în octombrie 2012, autoritățile iordaniene au reușit să împiedice *ISIL* să lanseze un val concertat de atacuri care era planificat să aibă loc împotriva mai multor ținte din Amman, între care – probabil – și ambasada americană. Raportul subliniază și faptul că liderii *ISIL* se află în conflict deschis – având drept miză prestigiul și legitimitatea – cu liderii al Qaeda aflați încă în Pakistan. După un grup încă neidentificat a atacat, în aprilie 2013, protestatarii sunniți care manifestau în orașul Hawija, ritmul și intensitatea activităților *ISIL* au crescut brusc. Raportul destinat Congresului SUA susține că, „potrivit unor experți, *ISIL* s-a dovedit capabil să-și ridice nivelul de activitate la aproximativ 40 de atacuri majore, întreprinse împotriva unor grupuri largi, pe lună, adică mult mai mult decât cele aproximativ 10 atacuri pe lună întreprinse în 2010”. În plus, subliniază aceeași sursă documentară, tot mai multe atacuri ale *ISIL* par a avea loc concomitent în mai multe orașe. *În 2013, ISIL a început să acționeze în sensul dobândirii și consolidării controlului asupra unor zone tot mai întinse*; concomitent, au crescut numărul și dimensiunile taberelor de instruire de

⁵ *Ibidem*, p. 9

⁶ *Ibidem*, p. 9

⁷ *Levant* este un termen care desemnează, „istoricește vorbind, țările aflate de-a lungul coastei de Est a Mării Mediterane”. Folosit în special în legătură cu regiunile de coastă ale Asiei Mici și Siriei, termenul este uneori utilizat pentru a descrie o regiune mai largă, care se întinde din Grecia până în Egipt – vezi, de exemplu, termenul „Levant”, în *Encyclopaedia Britannica*, accesat la adresa de Internet <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/337799/Levant>

lângă granița Irakului cu Siria. În iulie 2013, unități de asalt ale *ISIL* au atacat prin surprindere două închisori mari, la Taji și Abu Ghraib. Atacul de la Taji a eșuat, dar cel îndreptat împotriva închisorii de la Abu Ghraib s-a soldat cu „eliberarea mai multor sute” de susținători ai *ISIL*. Subliniem aici și faptul că *atacul de la Abu Ghraib a combinat, cu efecte tactice absolut spectaculoase, folosirea unor teroriști sinucigași și procedee de luptă convenționale*. Ca urmare directă a acestui atac, estimează Raportul din care cităm, încrederea publică în forțele de securitate irakiene a fost serios zdruncinată. În plus, la câteva luni după atac, Matt Olsen, șeful Centrului Național de Contraterorism din SUA, declara în fața Congresului, la 14 noiembrie 2013, că *ISIL* (sau al Qaeda din Irak) se află „la nivelul cel mai înalt al puterii pe care l-a avut de la apogeul din 2006 al activităților sale”. *ISIL pare a fi și forța principală în insurecția sunnită declanșată în decembrie 2013 și care, relativ rapid, a dobândit controlul asupra mai multor orașe din guvernoratul (sau provincia) Anbar, inclusiv Fallujah și Abu Ghraib, extinzându-și zona de influență până la o distanță de doar 15-17 kilometri față de Bagdad*. Raportul la care ne referim aici pune în evidență și faptul că, adesea, forțele *ISIL* nu acționează singure, ci „în alianță” cu alte grupări sunnite⁸. Menționăm aici și faptul că, *pe termen lung, obiectivul principal al ISIL este, conform informațiilor și evaluărilor existente, (re)înființarea Califatului, un stat sunnit care să cuprindă cea mai mare parte a Orientului Mijlociu și în care viața publică – și privată – să se desfășoare în strictă concordanță cu o interpretare extrem de rigidă a Coranului*⁹.

Menționăm aici faptul că un text recent publicat de către *Institute for the Study of War*¹⁰ indică, foarte clar, că rapoartele date publicității în ultimii ani de către *ISIL* pun în lumină o organizare militară eficientă (precum și „o structură de comandă disciplinată”), care evoluează clar (ceea ce se vede din mutațiile importante în domeniul „tacticilor,

⁸ Pentru toate aceste elemente care descriu dinamica activităților *ISIL* de-a lungul ultimilor ani vezi în special Kenneth Katzman, Specialist in Middle East Affairs, „Iraq: Politics, Governance, and Human Rights. CRS Report prepared for Members and Committees of Congress”, *Congressional Research Service*, 20 mai 2014, p. 10

⁹ Pentru obiectivele *ISIL*, ca și pentru alte date despre această structură vezi textul oficial australian intitulat „Islamic State of Iraq and the Levant”, accesibil la adresa de Internet <http://www.nationalsecurity.gov.au/Listedterroristorganisations/Pages/IslamicStateofIraqandtheLevant.aspx>

¹⁰ *Institute for the Study of War (ISW)* este o structură de cercetare a fenomenului politico-militar contemporan, înființată în 2007 de către dr. Kimberley Kagan. Informații de bază privind istoria, misiunea și liderii *ISW* sunt accesibile la adresa de Internet <http://www.understandingwar.org/who-we-are>

tehnicilor și procedurilor”) și care își planifică extrem de atent acțiunile¹¹. Studiul ISW indică, foarte clar, că „atât la nivel tactic, cât și la nivel operativ”, *ISIL / ISIS* își propune „să smulgă controlul asupra Irakului din mâinile forțelor de securitate irakiene”, „posibil pentru a impune Shari’a, legea și guvernarea islamică”¹². Textul la care facem trimitere aici subliniază și faptul că *ISIL / ISIS* „funcționează mai degrabă ca structură militară decât ca rețea teroristă”, că *ISIL* conduce acum o „insurgență” de mari proporții în Irak, precum și că ignorarea acestor trăsături va conduce „la subestimarea acestui inamic, precum și la eșecul încercării de a-l înfrânge”¹³. Același raport de evaluare redactat de ISW pune în evidență faptul că numărul atacurilor de diverse tipuri întreprinse de *ISIL* în 2013 a crescut foarte mult în raport cu 2012¹⁴ (ceea ce înseamnă, între altele – credem – că *actuala ofensivă majoră din Irak nu este decât continuarea relativ firească a unui ritm oricum în rapidă creștere a atacurilor armate întreprinse de ISIL*). Statisticile indică, doar pentru anul 2013, faptul că *ISIL* a întreprins, în întregul Irak, în jur de 9540 de acțiuni și operațiuni de diverse tipuri, dintre care 1083 asasinate, 336 de atacuri armate, 607 detonări de bombe, 4465 detonări de dispozitive explozive improvizate, ca și 8 orașe cucerite¹⁵.

Evoluții extrem de tensionate în Orientul Mijlociu

În condițiile ritmului extrem de susținut – cel puțin deocamdată – al ofensivei *ISIL* în Irak, liderii regimului teocratic șiiit de la Teheran au declarat că ar putea interveni în țara vecină, relatează *Reuters*. Mai precis, *Iranul afirmă că e gata să apere locurile sfinte din Irak ale șiiților* de luptătorii sunniți din *ISIL*, pe care liderii iranieni îi numesc „ucigași și teroriști”. Mai precis, la 18 iunie a.c., președintele iranian Hassan Rouhani a declarat, vorbind în direct la televiziune, că „în ceea ce privește locurile sfinte ale șiiților de la Karbala, Najaf, Khadhimiya și Samarra, anunțăm... că marea națiune iraniană nu va ezita să le protejeze”. Rouhani a afirmat, cu aceeași ocazie, că mii de voluntari au cerut,

¹¹ Alex Bilger, *ISIS annual reports reveal a metrics-driven military command*, Institute for the Study of War, 22 mai, 2014, p. 1

¹² *Ibidem*, p. 1

¹³ *Ibidem*, p. 1

¹⁴ *Ibidem*, pp. 2-3 (de exemplu, numărul atacurilor în care au fost utilizate veste explozive a crescut de aproape nouă ori, de la 18 la 160, într-un singur an)

¹⁵ *Ibidem*, p. 10

în scris, să plece la luptă, în Irak, împotriva ISIL¹⁶. *Perspectiva intervenției directe a Iranului în Irak îi îngrijorează însă în chip substanțial pe liderii politici ai țărilor arabe sunnite – și în special pe saudiți*, care au declarat la rândul lor că nu doresc amestecul nimănui în conflictele din Irak. Menționăm aici și faptul că, recent, tot președintele iranian Rouhani a declarat – referindu-se în mod direct la ofensiva *ISIL* – că „grupări teroriste” beneficiază de sprijin financiar, de susținere politică și de livrări de armament din partea „unor țări din regiune și a unor state occidentale puternice”, transmite *Reuters*. Această acuzație este dezmințită de diplomați occidentali citați tot de *Reuters*, care afirmă că, foarte probabil, *ISIL* beneficiază de susținerea unor „donatori din zona Golfului, care aderă la interpretarea ultra-conservatoare a variantei sunnite a credinței islamice” pe care o practică și *ISIL*¹⁷.

Conform informațiilor existente, ISIL amenință acum și Iordania. La începutul celei de-a doua jumătăți a lui iunie a.c., la doar câteva zile de la începutul ofensivei din Irak, *ISIL* a postat pe Internet un film de propagandă, în care mai mulți luptători – despre care *Deutsche Welle* afirmă că ar putea proveni din Marea Britanie și Australia – declară : „noi nu cunoaștem granițe... am luptat în Siria, peste câteva zile vom lupta în Irak, iar apoi ne vom îndrepta spre Iordania și Liban”. Presa germană afirmă și că singurul punct de trecere al frontierei irakiano-iordaniene se află deja sub controlul unei miliții sunnite care este „aliată a ISIS”. Ministrul iordanian de Interne a declarat că țara sa este „încercuită de extremiști”, unitățile militare de la frontiera cu Irakul se află deja în stare de alertă maximă și, în plus, noi efective înarmate au fost mobilizate în zonă. Amintim aici că, în 2005, gruparea al Qaeda în Irak – care este precursorul direct al *ISIL* – a organizat mai multe atentate în Iordania, acestea soldându-se cu moartea mai multor zeci de persoane. Specialiști în problemele Orientului Mijlociu citați de *Deutsche Welle* afirmă că, spre deosebire de Irak, unde forțele armate au cedat surprinzător de ușor în fața ofensivei *ISIL*, „aparatul de securitate iordanian este unul din cele mai puternice din

¹⁶ Michelle Moghtader, William Maclean, „Iran says will not hesitate to defend Iraq holy sites”, știre *Reuters*, 18 iunie 2014, la adresa de Internet <http://uk.reuters.com/article/2014/06/18/us-iraq-security-iran-rouhani-idUSKBN0ET0QP20140618>

¹⁷ Pentru aceste elemente vezi Noah Browning și Rania el Gamal, „Saudis give apparent warning to Iran: don't meddle in Iraq”, știre *Reuters*, 18 iunie 2014, la adresa de Internet <http://uk.reuters.com/article/2014/06/18/uk-saudi-iraq-security-idUKKBN0ET0SX20140618>

întreaga regiune”. Prin urmare, cred specialiștii în cauză, o ofensivă militară de tip convențional a *ISIL* în Iordania e ceva mai puțin probabilă, dar ar putea fi organizate noi valuri de atentate, ce ar putea șubrezi regimul politic actual care, cel puțin deocamdată, „este relativ stabil”¹⁸

Ofensiva extrem de rapidă a *ISIL*, precum și retragerea la fel de rapidă a armatei regulate a Irakului (de fapt, colapsul practic instantaneu și aproape complet al componentei *militare* a puterii de stat din Irak în fața unei forțe insurgente cu efective limitate) au generat și *noi focare de conflict deschis, care complică și mai mult balanța de putere, ca și evaluarea distribuției puterii în regiunea extinsă a Golfului Persic*. Așa de exemplu, la 12 iunie a.c., milițiile kurde au preluat din mișcare controlul asupra orașului Kirkuk (aflat în Nord-Estul Irakului, relativ aproape de granița cu Iranul). Orașul este „extrem de important pentru kurzi, atât cultural cât și economic” și are „o populație mixtă alcătuită din kurzi, arabi, turcomani și asirieni” (aceștia din urmă sunt creștini). În ultimii ani, forțele militare și de poliție desfășurate în Kirkuk au fost, ca și populația civilă, ținta unui număr mare „de atacuri întreprinse de militanți afiliați organizației al Qaeda”. Sursa de presă din care cităm aici subliniază în mod special faptul că „marile rezerve de petrol din regiunea Kirkuk constituie un factor major în conflictele pentru controlul asupra orașului”¹⁹. Ceea ce ne interesează în cadrul acestui studiu este în special faptul că evidenta consolidare a pozițiilor deținute de kurzi în zona Kirkuk a deranjat în mod clar alte comunități regionale. În condițiile în care Yousif Mohammed Sadiq, importantă figură politică a Guvernului Regional Kurd (*Kurdish Regional Government – KRG*) a declarat deja că forțele kurde nu au deloc intenția de a ceda controlul asupra Kirkuk-ului, care a constituit ani în șir „un punct nodal al disputelor dintre kurzi și Bagdad”, Arshad Salihi, președintele organizației Frontul Turcoman din Irak (*Iraqi Turkmen Front – ITF*) a decretat, la 17 iunie a.c., mobilizarea unor noi formațiuni militare turcomane în Kirkuk. Salihi a mai declarat și că dacă milițiile kurde Peshmerga

¹⁸ Pentru situația din Iordania vezi, între altele, Nils Naumann, Ioachim Alexandru, „ISIS: astăzi în Irak, mâine în Iordania?”, material *Deutsche Welle*, 24 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.dw.de/isis-astăzi-în-irak-mâine-în-iordania/a-17733526>

¹⁹ Jacob Russell, „Kurdish-Turkmen tension on the rise in Kirkuk”, articol *Aljazeera*, 18 iunie 2014, accesat la adresa de Internet <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/06/kurdish-turkmen-tension-rise-kirkuk-2014617122142958412.html>

„refuză să restituie Kirkuk-ul guvernului irakian, vom riposta prin luptă”²⁰. Comportamentul, ca și declarațiile publice ale turcomanilor – fie ei persoane obișnuite sau lideri importanți ai acestei comunități – pun în evidență faptul că *tensiunile între kurzi și turcomani cresc continuu în intensitate*. Salihî, de exemplu, se arată a fi în mod clar optimist atunci când se referă la un eventual conflict deschis cu kurzii, afirmând că „dacă astăzi nu avem forțe, mâine vom avea. Cerem oamenilor noștri să poarte arme și să se apere”²¹. *Conflictul dintre kurzi și turcomani ar putea atragem, credem, și actori regionali de tip statal în jocul de putere, fiindcă turcomanii sunt, etnic vorbind, rude apropiate cu populația majoritară din Turcia, iar Iranul are, și el, o minoritate turcomană importantă*. Subliniem însă aici și faptul că, dincolo de coliziunea tot mai clară a intereselor organizațiilor, stucturilor și instituțiilor kurde cu acelea ale turcomanilor, Kurdistanul rămâne, în contextul ofensivei rapide a *ISIL*, o regiune pe care mulți locuitori ai Irakului o percep – în mod justificat sau nu – ca fiind o oază de relativă securitate și stabilitate. Aceasta și explică de ce, în doar aproximativ o săptămână, cel puțin 300.000 de irakieni „au fugit de violențe... refugiindu-se în guvernoratul Kirkuk” care este „prin comparație” cu restul țării (și în special cu alte zone din partea central-nordică), o regiune „pașnică”²².

Dar consecințele *immediate* cele mai importante ale succesului notabil al ofensivei *ISIL* privesc chiar Irakul. *Odinioară actor de prim ordin al jocului de putere din zona Golfului (și anume un actor suficient de puternic pentru a se confrunța direct, vreme de aproape un deceniu, cu succese notabile, cu Iranul vecin, care are resurse demografice de trei ori mai mari), statul irakian nu pare acum deloc capabil să facă față ofensivei ISIL. Vorbim, practic, despre un nivel de performanță al instituțiilor statului irakian extrem de scăzut, caracteristic mai degrabă entităților pe care le numim state eșuate (failed states)*. O astfel de interpretare e întemeiată pe cifre care vorbesc aproape de la sine. Conform surselor de presă pe care le-am avut la dispoziție, *ISIL* nu are acum efective combatante mai mari de 15.000 (cel mult 18.000) de oameni. Aceștia s-au

²⁰ *Ibidem*

²¹ *Ibidem*

²² „Iraqis flee violence to Kurdish areas”, articol – și material video – *Aljazeera*, 18 iunie 2014, accesate la adresa de Internet <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/06/iraqis-flee-violence-kurdish-areas-201461854127859354.html>

confruntat cu o forță de securitate a statului irakian (armată plus poliție) cu efective însumate de 270.000 de militari, aceștia având la dispoziție în jur de 300 de blindate grele. În 2013, cheltuielile Irakului legate de armată au fost de *17 miliarde de dolari*. Irakul a încheiat cu SUA contracte inclusiv pentru achiziționarea de elicoptere de luptă și de aeronave *F-16* noi. Dar, estimează *BBC*, atacurile intense și foarte dese ale jihadiștilor au demoralizat tot mai mult trupele, a căror capacitate de luptă e erodată și de dezertări masive. *Oricum, performanța militară a armatei irakiene s-a dovedit, în ultimele săptămâni, a fi una absolut lamentabilă. Doar la Mosul, de exemplu, în jur de 30.000 de militari (practic un corp de armată cu efective complete) s-au retras fără să lupte, având în față doar câtorva sute de oameni ai ISIL*. Militarii irakieni au abandonat la Mosul (oraș cedat, alături de alte localități importante, cum ar fi Tikrit și Fallujah), la 10/11 iunie a.c.²³, cantități foarte mari de armament și muniție, ca și vehicule de transport și mașini de luptă, ce vor întări și mai mult puterea militară – și influența politică – a ISIL²⁴.

În aceste condiții, *lideri politici importanți ai kurzilor din Irak declară acum că sunt pregătiți să proclame, cât mai curând posibil, independența deplină a regiunii lor*. Mai precis, relatează la 24 iunie a.c. *Foreign Policy*, deși Secretarul de Stat al SUA, John Kerry, a încercat să-i convingă pe kurzi să se alăture unui guvern de uniune națională²⁵, pentru a salva astfel existența și unitatea Irakului (și pentru a menține astfel echilibrul de putere în zona Golfului, oricât de precar este acesta), Masoud Barzani, președintele Kurdistanului irakian, afirmă în termeni foarte clari că „în mod limpede, Irakul se destramă”. Barzani afirmă, într-un interviu dat publicității de *CNN* la 23 iunie a.c., că „a venit timpul pentru autodeterminare”, în condițiile în care „e evident că guvernul federal sau central” al Irakului „a pierdut complet controlul” și „totul se prăbușește – armata,

²³ Pentru cedarea fără luptă, de către forțele guvernamentale, a orașului Mosul, al doilea ca mărime din întregul Irak și din care au fugit deja în jur de 500.000 de refugiați vezi textul – și fișierul video de 60 de secunde – intitulat „Why is Mosul important? In 60 seconds”, *BBC*, 11 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-27804079>

²⁴ Pentru cifrele din acest paragraf, vezi textul (și fișierul video cu durata de 45 de secunde) „In 45 seconds: How strong is Iraq's army?”, *BBC*, 17 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-27820800>

²⁵ Mary Casey, “U.S. Secretary of State Kerry Urges Kurds to Join Unity Iraqi Government”, material publicat de *Foreign Policy*, 24 iunie 2014, accesat la adresa de Internet http://mideastafrica.foreignpolicy.com/posts/2014/06/24/us_secretary_of_state_kerry_urgues_kurds_to_join_unity_iraqi_government

trupele, poliția”. Din declarațiile lui Barzani reiese, cât se poate de clar, că *pentru liderii kurzi, incapacitatea statului irakian de a face față cu succes ofensivei ISIL constituie o fereastră de oportunitate care trebuie pe deplin și rapid exploatată*²⁶. Foarte probabil, o eventuală proclamare a independenței depline a Kurdistanului ar putea determina reacții dure din partea Turciei, autoritățile de la Ankara fiind în mod tradițional ostile în raport cu activismul politic kurd, ca și în raport cu ideea unui stat kurd.

*Șansele refacerii stabilității zonale – și ale oricărei încercări serioase de a opri ofensiva ISIL – sunt semnificativ reduse și de atitudinea rigidă a premierului irakian Nouri al-Maliki, care a respins la 25 iunie a.c. – transmite BBC – cererile formulate inclusiv de americani și de britanici, privitoare la formarea unui guvern de unitate națională*²⁷. Un astfel de guvern ar fi o formulă prin care șiiții irakieni ar putea să cedeze o parte din puterea executivă arabilor sunniți, precum și kurzilor, ceea ce ar putea diminua semnificativ tensiunile din Irak și ar putea reduce mult din frustrările sunniților (frustrări care alimentează, direct sau indirect, insurgența condusă acum de ISIL)

Europa, de asemenea direct amenințată

O înaltă oficialitate a Uniunii Europene afirmă că *ISIL* „probabil antrenează și îndeamnă luptători străini să întreprindă atacuri în Europa și în alte părți” ale lumii, relatează *Reuters*. Oficialitatea în cauză este chiar Gilles de Kerchove, coordonatorul activităților anti-teroriste din cadrul UE. Gilles de Kerchove²⁸, afirmă aceeași sursă de presă, susține și că „e probabil că vor fi mai multe atacuri teroriste în Europa, de tipul celui cu armă de foc de la Muzeul Evreiesc din Bruxelles, de luna trecută, soldat cu patru morți”. Afirmarea lui de Kerchove pleacă de la faptul că Mehdi Nemmouche, persoana arestată în urma atacului armat din Bruxelles, pare a avea legături directe cu *ISIL*. Despre Nemmouche, cetățean francez în vârstă de 29 de ani, există informații că, nu cu multă

²⁶ Mick Krever (CNN), „EXCLUSIVE: Iraqi Kurdistan leader Massoud Barzani says 'the time is here' for self-determination”, *CNN*, 23 iunie 2014, la adresa http://amanpour.blogs.cnn.com/2014/06/23/exclusive-iraqi-kurdish-leader-says-the-time-is-here-for-self-determination/?hpt=hp_t1

²⁷ „Iraq PM Nouri Maliki rejects calls for unity government”, știre *BBC*, 25 iunie 2014, , la adresa de Internet <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28015169>

²⁸ Pentru datele biografice principale ale lui de Kerchove vezi CV-ul său oficial, la adresa de Internet <http://www.consilium.europa.eu/media/1890849/100211cv.pdf>

vreme înainte de atacul de la Muzeul Evreiesc, s-ar fi întors din Siria, unde ar fi luptat alături de militanții jihadiști sunniți împotriva forțelor regimului Assad, susținute de Iranul șiiit. În momentul în care a fost arestat, Nemmouche avea asupra sa o armă automată Kalașnikov, învelită într-un steag „inscripționat cu însemne și lozinci ale ISIL”, mai relatează *Reuters*²⁹.

Menționăm aici și faptul că Gilles de Kerchove avertiza, de altfel, încă din martie a.c., în cadrul unui interviu acordat celor de la *Deutsche Welle*, asupra faptului că „amenințarea teroristă este încă prezentă în Europa”. Cu acea ocazie, înalta oficialitate europeană făcea mai multe referiri directe și la militanții jihadiști sunniți din Siria și Irak. Gilles de Kerchove amintea, între altele, că „am văzut recent o creștere a numărului de europeni care pleacă spre Siria – ei merg acolo să lupte. Și aceasta constituie o amenințare specifică de securitate”. El mai afirma și că „amenințarea legată de al Qaeda rămâne cea principală” în Europa (și aducem aici aminte că *ISIL*, în ciuda relațiilor sale extrem de tensionate, la momentul actual, cu conducerea superioară al rețelei conduse mai demult de Osama bin Laden, nu este nimic altceva decât o formă evoluată a unei ramuri locale mai vechi a organizației al Qaeda). De Kerchove afirma și că „unul din factorii ce amplifică” amenințarea constituită de militanții islamiști radicali este faptul că „avem mai multe state eșuate sau pe punctul de a eșua”, state pe care organizațiile radicale și teroriste le folosesc „pentru a se regrupa, pentru a se antrena, pentru a se întări”. El amintea și faptul că grupările în cauză sunt „foarte mobile”. De Kerchove amintea, printre țările care „au mari probleme” generate chiar de resurgența spectaculoasă a organizațiilor islamiste radicale și teroriste, Irakul și Siria³⁰ (care, să nu uităm, sunt tocmai *statele aproape complet eșuate* unde acum *ISIL* acționează în mod deschis și, cel puțin deocamdată, cu succese notabile).

Și premierul britanic David Cameron a făcut mai declarații legate de *ISIL*. La 18 iunie a.c., șeful guvernului de la Londra a declarat, adresându-se membrilor

²⁹ Pentru acestea vezi Adrian Croft, „ISIL may be directing attacks in Europe - EU official”, știre *Reuters*, 19 iunie 2014, la adresa de Internet <http://af.reuters.com/article/worldNews/idAFKBN0EU1LQ20140619>

³⁰ Bernd Riegert, Ben Knight, „De Kerchove: 'Terror threat still present in Europe'”, *Deutsche Welle*, 11 martie 2014, la adresa de Internet <http://www.dw.de/de-kerchove-terror-threat-still-present-in-europe/a-17486669>

Parlamentului, că Marea Britanie trebuie să intervină în criza din Irak, fiindcă în caz contrar ceea ce se întâmplă acum în Orientul Mijlociu „ne va lovi la noi acasă”. Cameron a mai declarat și că „islamiștii se pregătesc să atace Marea Britanie”, precum și că, deși o intervenție militară directă în conflict „nu e în cărți”, e clar că „a nu întreprinde nimic nu e o opțiune”, relatează importantul cotidian londonez *The Times*³¹. Cu doar o zi înainte, Cameron declarase, într-o conferință de presă susținută imediat după o întrevedere cu premierul chinez, că existența și acțiunile din Irak și Siria ale *ISIL* „constituie cea mai serioasă amenințare de securitate care există azi la adresa Regatului Unit”³². Mai recent, la 25 iunie a.c., agenția de presă chineză *Xinhua* publica un material care făcea trimitere la o convorbire telefonică purtată, la 24 iunie, de David Cameron și președintele american Barack Obama. Potrivit acestei surse de presă, cei doi importanți lideri politici occidentali au discutat, între altele, despre „grava amenințare constituită de *ISIL* atât la adresa securității naționale a Regatului Unit, cât și a Statelor Unite ale Americii”³³.

Faptul că *ISIL* operează deja în Europa este pus în evidență de mai multe episoade recente. Dintre acestea amintim, de exemplu, faptul că, la 16 iunie a.c., poliția spaniolă a arestat, la Madrid, opt persoane sub acuzația că recrutează noi membri pentru a consolida rândurile *ISIL*. Se pare că noii recruți urmau să fie trimiși rapid în Irak și Siria, pentru a fi integrați în forțele combatante ale *ISIL*. Șase dintre persoanele arestate în capitala spaniolă sunt originare din Maroc, una e născută în Argentina și alta are cetățenie spaniolă. Liderul grupului, Lahcen Iksarrien, a fost arestat în Afganistan și a fost deținut la Guantanamo Bay, vreme de mai mulți ani, înainte de a fi transferat în Spania, în 2005³⁴.

³¹ Jenny Booth, „Cameron says ‘Islamists planning to attack UK’”, material publicat de *The Times*, 18 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.thetimes.co.uk/tto/news/politics/article4122926.ece>

³² „Militants in Iraq, Syria 'Plan to Attack Britain': Cameron”, *The New Indian Express* (preluând inclusiv elemente din știri transmise de *Associated Press / AP*), 18 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.newindianexpress.com/world/Militants-in-Iraq-Syria-Plan-to-Attack-Britain-Cameron/2014/06/18/article2287275.ece>

³³ „Cameron, Obama discuss Ukraine, Iraq crises over phone”, știre *Xinhua (Global Edition)*, 25 iunie 2014, la adresa de Internet http://news.xinhuanet.com/english/world/2014-06/25/c_133434627.htm

³⁴ Mihai Drăghici, „Opt presupuși membri ai grupului terorist Stat Islamic în Irak și Levant, arestați în Spania”, știre *Mediafax*, 16 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.mediafax.ro/externe/opt-presupusi-membri-ai-grupului-terorist-stat-islamic-in-irak-si-levant-arestati-in-spania-12768142>

Reacții în Statele Unite ale Americii

O primă și semnificativă reacție americană la ritmul înalt și succesele notabile ale ofensivei *ISIL* s-a produs la 14 iunie a.c. La data respectivă, relatează *NBC News*, Chuck Hagel, ministrul american al Apărării (U.S. Secretary of Defense) a ordonat ca portavionul cu propulsie nucleară *USS George H.W. Bush (CVN 77³⁵)* să se deplaseze rapid către Golful Persic, pentru a-i proteja, la nevoie, pe cetățenii americani aflați în Irak, în condițiile în care ofensiva *ISIL* obținuse deja succese majore. Purtătorul de cuvânt al Pentagonului, contraamiralul John Kirby, afirma că această măsură oferă decidenților politici și comandanților militari americani „un plus de flexibilitate”, dacă și / sau când va fi necesară folosirea unor măsuri de natură militară pentru a-i proteja pe americanii aflați în Irak”. Aceeași știre amintea și faptul că, încă de la 13 iunie a.c. președintele Obama a precizat că SUA nu vor trimite din nou trupe combatante în Irak, dar că el s-a consultat cu consilierii săi pe probleme de securitate națională, cerându-le acestora „să pregătească un număr de alte opțiuni”. Aceste prime reacții se produceau încă înainte de momentul în care autoritățile irakiene, depășite complet de situație, au cerut în mod deschis – la 18 iunie a.c. – sprijin aerian american imediat și masiv, pentru a opri ofensiva forțelor *ISIL*³⁶. Președintele Obama declara, imediat după primele semne referitoare la o criză irakiană *majoră*: „Ceea ce am văzut indică faptul că Irakul va avea nevoie de mai mult ajutor, din partea noastră și din partea comunității internaționale”. În acest context, Jay Carney, White House Press Secretary, „preciza că președintele se referă la lovituri aeriene”. Aceeași știre preciza că portavionul despre care vorbim aici este însoțit de alte două nave mari de suprafață, înarmate cu rachete ghidate – crucișătorul *USS Philippine*

³⁵ Pentru informații generale privind nava, vezi pagina web oficială a bastimentului, la adresa de Internet [http://www.public.navy.mil/airfor/cvn77/Pages/USS%20GEORGE%20H.W.%20BUSH%20\(CVN%2077\).aspx](http://www.public.navy.mil/airfor/cvn77/Pages/USS%20GEORGE%20H.W.%20BUSH%20(CVN%2077).aspx). Acest portavion din clasa *Nimitz* are o lungime de 332,85 metri, un deplasament total maxim de 97.000 tone, o viteză de peste 34,5 mile marine / oră, un echipaj de 3.200 oameni, la care se adaugă încă 2.480 ai regimentului de aviație (*air wing*) aflat la bord, care are în dotare „mai mult de 80” de aeronave de luptă de diverse tipuri – pentru aceste date tehnico-tactice vezi textul „About the ship”, la adresa de Internet <http://www.public.navy.mil/airfor/cvn77/Pages/Ship.aspx>

³⁶ Pentru cererea formulată de autoritățile de la Bagdad vezi, între altele, Laura Smith-Spark, Ashley Fantz și Nic Robertson, „Joint Chiefs chairman: Iraq has asked for U.S. air power to counter militants”, *CNN*, 19 iunie 2014, la adresa de Internet <http://edition.cnn.com/2014/06/18/world/meast/iraq-crisis/>

Sea și distrugătorul *USS Truxtun* (acesta din urmă a fost relativ recent și în Marea Neagră)³⁷.

La 19 iunie, atunci când situația devenise mult mai clară, Barack Obama, președintele în exercițiu al SUA, a făcut în fața reprezentanților presei, prezenți în James S. Brady Press Briefing Room de la Casă Albă o amplă declarație de presă legată de situația din Irak și, în mod special, de problema constituită de ofensiva puternică a *ISIL*. Obama a început prin a declara că s-a „întâlnit în mod regulat” cu membrii „din echipa celor cu responsabilități în domeniul securității naționale” în întreaga perioadă „de când *ISIL*, o organizație teroristă ce operează în Irak și Siria, și-a început ofensiva în Irak”. Obama a accentuat faptul că Washingtonul monitorizează atent situația, fiindcă „*ISIL* constituie o amenințare pentru poporul irakian, pentru regiune, ca și pentru interesele SUA”. Președintele SUA a declarat și că a dat deja ordin ca activitățile *ISIL* să fie monitorizate „de o cantitate crescută de mijloace de intelligence, supraveghere și recunoaștere”, astfel încât „să știm mai bine ce se petrece acum în Irak”. Obama a spus și că „vom continua să oferim sprijin sporit forțelor de securitate irakiene”. Acesta urmează să cuprindă „centre comune de operațiuni la Bagdad și în nordul Irakului, pentru a face schimb de intelligence și pentru a coordona planificarea efortului” menit să stăvilească ofensiva *ISIL*. Există deja, mai afirma președintele SUA, „consilieri în Irak, trimiși prin intermediul ambasadei”, și SUA intenționează să trimită în zonă „un mic număr suplimentar de consilieri militari americani – cel mult 300 – pentru a evalua cum am putea instrui, sfătui și sprijini cel mai bine forțele de securitate irakiene”. Obama a precizat, cu această ocazie, că „forțele americane nu vor reveni pentru a lupta în Irak, dar îi vom ajuta pe irakieni”. Președintele SUA a declarat și că „în ultimele zile am poziționat forțe militare suplimentare americane în regiune”, precum și că acestea primesc tot mai multe informații „despre posibilele ținte asociate cu *ISIL*”. În aceste condiții, „vom fi pregătiți să trecem la acțiuni militare țintite și precise, când și dacă vom ajunge la concluzia că situația din teren cere astfel de acțiuni”, a mai spus Obama, care a subliniat

³⁷ Pentru toate aceste elemente vezi Elisha Fieldstadt (împreună cu Jim Miklaszewski și Courtney Cube), „U.S. Aircraft Carrier Ordered to Persian Gulf in Wake of Iraq Unrest”, știre *NBC News*, 14 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.nbcnews.com/storyline/iraq-turmoil/u-s-aircraft-carrier-ordered-persian-gulf-wake-iraq-unrest-n131256>

și faptul că, dacă va exista vreo formă de acțiune militară a forțelor americane, „mă voi consulta îndeaproape cu Congresul și cu liderii din Irak și din regiune”. Într-unul din răspunsurile la întrebările formulate de jurnaliștii prezenți la întâlnire, Obama a afirmat și că unul din obiectivele centrale ale SUA este acela de a „nu avea de-a face”, în Irak sau în altă țară din regiune, cu un loc care să permită creșterea *ISIL* și a altor grupări jihadiste extremiste, care ar putea utiliza regiunile respective ca o bază de operațiuni pentru a planifica și a întreprinde lovituri contra SUA, a personalului nostru civil și militar din străinătate, și eventual împotriva teritoriului nostru național”. Făcând trimitere la zona Golfului Persic și la balanța regională de putere, Obama a mai precizat și că „avem interese strategice în a menține stabilitatea în regiune”. Și, a mai spus președintele SUA, „vreau să subliniez... că răspunsul cel mai bun și mai eficient la o amenințare cum e *ISIL* va implica în cele din urmă parteneriate în care forțele locale, cum ar fi irakienii, vor avea rolul conducător”³⁸. *Toate aceste elemente, împreună, conturează imaginea unei preocupări sporite a SUA față de situația dificilă din Irak, precum și decizia – întemeiată pe interese geostrategice clare, legate de menținerea balanței de putere și a stabilității la nivel regional – de a oferi ajutor Irakului în efortul contra *ISIL* (ajutor costând în intelligence și consilieri, eventual și în lovituri – probabil aeriene – de mare precizie, dar în nici un caz, cel puțin deocamdată, din „boots on the ground”).*

Spre finalul intervalului în care a fost redactat acest studiu au apărut și informații de presă despre lansarea, de către americani, a unor atacuri aeriene cu aeronave fără pilot (drone, în limbajul curent) împotriva unor obiective deținute de *ISIL* în zona graniței ce separă Irakul de Siria. La 25 iunie a.c., de exemplu, publicații românești preluau informații difuzate de presa internațională în legătură cu acest subiect. Mai precis, *The Epoch Times Romania* relatează că „fără să ofere detalii sau să precizeze cum a obținut informația, televiziunea de stat a Irakului, *Irakiya TV*, a anunțat că dronele Statelor Unite au inițiat atacuri împotriva luptătorilor *ISIL* de la frontiera dintre Irak și Siria”. Aceeași sursă de presă afirmă și că „avioanele Statelor Unite au bombardat țintele de la granița irakiano-siriană, conform surselor apropiate premierului Nouri al-Maliki”, subliniind și

³⁸ Pentru toate fragmentele citate și comentate aici vezi Office of the Press Secretary, „Remarks by the President on the Situation in Iraq”, pe site-ul oficial al Casei Albe, 19 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/06/19/remarks-president-situation-iraq>

faptul că „președintele american Barack Obama a anunțat, săptămâna trecută, că Washington-ul va ordona ‚atacuri specifice’ împotriva militanților armați, care controlează câteva orașe irakiene, în cazul în care ‚va fi necesar’ ”³⁹. Informația despre lovituri aeriene americane întreprinse împotriva *ISIL* a apărut la 24 iunie a.c., publicată fiind de *BBC Arabic*. Ea a fost rapid dezmințită de contraamiralul John Kirby, purtător de cuvânt al Pentagonului, care a afirmat că „nu există nici o urmă de adevăr în zvonurile din media”⁴⁰. Kirby a afirmat însă că aeronave americane de diverse tipuri întreprind deja, zilnic, câteva zeci de zboruri *de recunoaștere* deasupra teritoriului Irakului. Răspunzând întrebărilor presei, Kirby a precizat că este vorba despre un număr total zilnic de „30-35 de zboruri de recunoaștere, care ne ajută să ne facem o imagine mai bună despre situația de securitate din teren”⁴¹ (termenul folosit de Kirby a fost acela de *ISR flights*, *ISR* fiind formula prescurtată care desemnează misiuni de „intelligence, surveillance and reconnaissance”). Episodul referitor la posibilele lovituri aeriene americane întreprinse contra forțelor *ISIL* a fost, într-o anumită măsură, limpezit de o știre publicată de site-ul *debka.com*. Știrea în cauză menționa, în seara zilei de 24 iunie a.c., că Pentagonul a demințit atacul, dar și că surse din Turcia au confirmat că au fost într-adevăr întreprinse lovituri aeriene contra unor „ținte ISIS la Al Qaim, în regiunea frontierei irakiano-siriene”. Dar sursele turcești la care se referă *debka.com* afirmă și că aeronavele ce au lovit ținte importante pentru jihadiștii din *ISIL / ISIS* erau „avioane de bombardament siriene”. Aceași sursă de presă vorbește și despre faptul că „martori de la fața locului au relatat că avioane siriene au întreprins o misiune de bombardament în zona de frontieră și au ucis 40 de oameni”⁴² (fără să fie clar dacă aceștia sunt luptători ai *ISIL* sau civili)

³⁹ Pentru această informație vezi articolul intitulat „Dronelile SUA au atacat teroriștii ISIS”, în *The Epoch Times Romania*, la adresa de Internet <https://ro.stiri.yahoo.com/dronelile-sua-au-atacat-terori%C5%9Ftii-isis-102709125.html>

⁴⁰ Vezi articolul „Pentagon rejects reports of US drone strike on Syria-Iraq border”, *Jerusalem Post*, 24 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.jpost.com/Middle-East/Pentagon-rejects-reports-of-US-drone-strike-on-Syria-Iraq-border-360424>

⁴¹ Vezi textul „Department of Defense Press Briefing by Rear Adm. Kirby in the Pentagon Briefing Room. Presenter: Press Secretary Rear Admiral John Kirby, June 24, 2014”, la adresa de Internet <http://www.defense.gov/Transcripts/Transcript.aspx?TranscriptID=5454> (chiar la începutul textului, în al treilea paragraf)

⁴² Vezi scurta știre intitulată „Pentagon denies reported US drone attack inside Iraq”, 24 iunie 2014, la adresa de Internet <http://www.debka.com/newsupdate/8653/>

Contraamiralul american John Kirby, purtător de cuvânt al Pentagonului, a declarat în timpul unei conferințe de presă, la 24 iunie a.c., că *primii militari americani trimiși de SUA într-o misiune specială, menită să sprijine, mai ales cu elemente de know-how, guvernul de la Bagdad să facă față puternicei ofensive a ISIL au ajuns deja în Irak.* Kirby a precizat că scopul acestei misiuni *nu* este acela de a întreprinde în mod direct operațiuni de luptă, ci doar acela „de a evalua coeziunea și capacitatea de luptă a forțelor irakiene de securitate, a comandamentelor superioare de la Bagdad, ca și de a examina calea cea mai eficientă de a trimite noi consilieri” în Irak. Rezultatele acestei misiuni de evaluare a situației din teren ar urma să fie disponibile în cel mult „două sau trei săptămâni”. Kirby a precizat și că în Irak se aflau deja în jur de 40 de militari americani. Alți 90 au ajuns la Bagdad încă de la 24 iunie a.c. și vor contribui la constituirea unui *centru mixt americano-irakian de planificare a operațiunilor militare.* Și, a mai spus Kirby, „în următoarele câteva zile, acestor efective li se vor adăuga alte patru echipe totalizând aproximativ 50 de oameni”. Kirby a mai precizat și că mulți dintre militarii americani sunt „tehnicieni” (în special experți în comunicații, în IT și în chestiuni logistice, ca și în interpretarea datelor de intelligence furnizate de zborurile de recunoaștere), dar că în Irak au ajuns și mai mulți „militari din forțele speciale”⁴³ (nu e foarte clar, deocamdată, nici câți sunt aceștia și nici ce misiune exactă au – sau ar putea primi – ei).

Unul dintre aspectele cele mai complicate ale actualei crize din Irak, provocată de ofensiva extrem de puternică lansată de *ISIL* și soldată cu capturarea mai multor regiuni și orașe mari este faptul că *SUA și Iranul, state ale căror interese strategice (și seturi de valori politice fundamentale) se află de multă vreme în coliziune directă (în chestiuni cum ar fi, de exemplu, cele legate de programul nuclear iranian, ca și de atitudinea Teheranului față de situația din Siria) sunt acum, din motive evidente, în egală măsură interesate să obțină același rezultat: înfrângerea ISIL sau, cel puțin, reducerea semnificativă a ritmului înaintării jihadiștilor.* Pentru SUA, o eventuală victorie a *ISIL* ar însemna un eșec geostrategic major, prin pierderea completă a influenței asupra Irakului,

⁴³ Vezi, din nou, textul „Department of Defense Press Briefing by Rear Adm. Kirby in the Pentagon Briefing Room. Presenter: Press Secretary Rear Admiral John Kirby, June 24, 2014”, la adresa de Internet <http://www.defense.gov/Transcripts/Transcript.aspx?TranscriptID=5454>

ceea ar însemna diminuarea semnificativă a influenței în întreaga zonă a Golfului Persic. Dar și pentru Iranul *șiiit*, aceeași eventuală victorie a jehadiștilor *sunniți* din ISIL ar constitui tot un eșec geostrategic major, îndepărtând – sau, poate, chiar eliminând complet – perspectiva unei hegemonii *șiiite* în zona Golfului. Într-o astfel de situație, *se conturează scenariul în care SUA și Iranul, deși adversari pe termen lung, ar putea coopera în diverse forme, din rațiuni întemeiate pe interese asemănătoare sau convergente, împotriva ISIL*. O astfel de perspectivă a devenit evidentă încă de la 16 iunie, când – transmitea *ABC News* – Secretarul de Stat al SUA, John Kerry, a declarat că „suntem deschiși la discuții” cu Iranul. El a explicat acest punct de vedere astfel: „cred că ar trebui să fim deschiși la orice proces constructiv care ar minimiza violențele, ar menține integritatea Irakului și ar elimina prezența unor forțe teroriste venite din exterior”. Aceeași sursă de presă amintea faptul că și Iranul acceptă, în principiu, cooperarea cu SUA împotriva ISIL. *ABC News* amintea că, la 15 iunie a.c., președintele iranian Rouhani a declarat: „în oricare moment SUA acționează contra ISIL, ne putem gândi la cooperare cu americanii în Irak”⁴⁴. Tot la 16 iunie, Pentagonul declara că „nu există planuri de coordonare cu Iranul a activităților militare”⁴⁵. Trei zile mai târziu, *Kerry și-a nuanțat semnificativ poziția*, declarând că Washingtonul e interesat să comunice cu Teheranul, dar nu să și acționeze împreună cu Iranul. Mai precis, Kerry a declarat: „ceea ce am spus e că suntem interesați să comunicăm cu Iranul ca să fie clar că iraniienii știu ce gândim noi și că noi știm ce gândesc ei și că vom împărtăși informații în așa fel încât oamenii să nu facă greșeli”⁴⁶. La 25 iunie, *Time* publica o știre referitoare la *o nouă nuanțare a poziției SUA, constând în faptul că John Kerry a cerut în mod explicit Iranului și Siriei să nu agraveze situația din Irak*. Kerry a declarat, în cadrul unei reuniuni a NATO, că „nu avem deloc nevoie să se întâmple ceva care ar putea exacerba diferențele sectare care sunt deja la un nivel crescut de tensiune”, precum și că „e de aceea important să nu se petreacă nimic care contribuie la extremism”. Publicația din care cităm sublinia și faptul că acest mesaj al lui Kerry către Teheran și Damasc are loc în

⁴⁴ Ali Weinberg, „US Open To Cooperating With Iran on Iraq, Kerry Says”, *ABC News*, 16 iunie 2014, la adresa de Internet <http://abcnews.com/blogs/politics/2014/06/us-open-to-cooperating-with-iran-on-iraq-kerry-says/>

⁴⁵ *Ibidem*

⁴⁶ Ashley Fantz, „Kerry: U.S. would communicate with Iran, not work with it, against ISIS”, *CNN*, 19 iunie 2014, la adresa de Internet <http://edition.cnn.com/2014/06/19/politics/kerry-iraq-iran/>

contextul în care există deja „tot mai multe rapoarte despre intervenția militară a Siriei și Iranului în Irak”⁴⁷.

⁴⁷ Maya Rhodan, „John Kerry Tells Iran and Syria to Back Off Iraq”, *Time*, 25 iunie 2014, la adresa de Internet <http://time.com/2925033/john-kerry-iraq-syria-iran/>